

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาของไทยเน้นหนักถึงความเจริญงอกงามและประสิทธิภาพของผู้เรียนเป็นหลักสำคัญ ดังนั้นในการเรียนการสอน ผู้สอนจึงมิได้มุ่งให้ผู้เรียนรับความรู้จากการถ่ายทอดโดยตรงจากผู้สอนแต่เพียงฝ่ายเดียว หากยังต้องให้ผู้เรียนได้ทำการค้นคว้าและศึกษาหาความรู้นั้น ๆ เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้อื่น ๆ อีกด้วย แหล่งความรู้ที่มีคุณค่าอย่างยิ่งแหล่งหนึ่งก็คือ หนังสือ หนังสือมีความสำคัญและมีบทบาท มีอิทธิพลต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก เพราะเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ ความคิด สติปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ ทุก ๆ ด้าน เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ หนังสือช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพ สติปัญญา และยังช่วยให้เกิดความสุข ความเพลิดเพลิน ส่งเสริมให้คนประสบความสำเร็จในชีวิต

เปลื้อง ณ นคร (2520 : 39) กล่าวว่า "หนังสือเป็นที่รวมแห่งความรู้ ความเพลิดเพลิน เป็นขุมทรัพย์ที่ไม่มีผู้ใดหวงห้ามนับเป็นขุมทรัพย์อันประเสริฐ ซึ่งเราอาจจะขุดเอามาเป็นประโยชน์ได้ โดยเราเสียแรงและเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด"

รูธ ทูซ (Ruth Tooze 1957 : 11) กล่าวว่า "หนังสือเป็นอุปกรณ์สำคัญในการศึกษาเปรียบเสมือนขุมทรัพย์อันยิ่งใหญ่และสิ่งที่เปรียบเสมือนกุญแจอันสำคัญที่ใช้ไขไปสู่ความรู้ ความคิด ความเข้าใจ และความเพลิดเพลินได้ก็คือ การอ่าน"

การอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการศึกษาวิชาการต่าง ๆ เป็นทักษะที่ทำประโยชน์โดยตรงให้แก่ชีวิตประจำวัน ประโยชน์ที่ว่านี้จะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้อ่านสนใจอ่านอย่างกว้างขวาง และเป็นผู้ที่อ่านเป็นหรือรู้จักอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นอกจากจะทำให้ผู้อ่านมีประสิทธิภาพกว้างขวางแล้ว ผู้อ่านก็จะเป็นผู้รู้เท่าทันอดีต ระบุปัญหาปัจจุบันและรู้จักแสวงหาทางเพื่ออนาคตที่ดีขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้อาจจะเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความสนใจต่อเนื่องไปสู่เรื่องอื่น ๆ หรืออาจก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ส่งเสริมให้เกิดความสงบเป็นใจอีกด้วย

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2523 : 10) กล่าวว่า "การหาความรู้ในสมัยนี้ ทางที่จะหามาได้มากที่สุดทาง แต่ทางที่สำคัญคือการอ่านหนังสือ ถ้าเราเป็นนักอ่านที่ดีและมีหนังสือ ให้เราอ่านมากก็ได้รับความรู้มาก"

อุติมา สัจจานันท์ (2527 : 10) กล่าวว่า

การอ่านเป็นทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดที่บุคคลสามารถแสวงหาเพื่อความสำเร็จ และ ความสามารถตลอดชีวิต การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญของชีวิต ทั้งส่วนตัวและการงานจะเห็นได้ว่า ในแต่ละวันเราใช้เวลาเพื่อการอ่าน... อ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ จดหมาย คำสั่ง ประกาศ สัญลักษณ์ ฯลฯ อยู่ตลอดเวลา ในการเรียนระดับอุดมศึกษา ร้อยละ 80 ของกิจกรรมการเรียน การสอนเกี่ยวข้องกับการอ่านทั้งสิ้น เป็นที่ยอมรับกันว่า บุคคลยิ่งอ่านมากเท่าไรก็ยิ่งประสบ ความสำเร็จในการศึกษา หรือการงานได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความสุนทรียอันมีค่ายิ่ง

การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและให้ประโยชน์แก่มนุษย์มากทุกด้าน และทุกโอกาส ทั้งในด้าน การศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านจะช่วยส่งเสริมความรู้ ความคิดของคนเรา ให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น ดังที่ อาร์ แอล ธอร์นไดค์ (R. L. Thorndike) กล่าวว่า "การอ่านคือ การคิดนั้นคือการเข้าใจในเรื่องที่อ่านดีเยี่ยมนำไปสู่ความคิดที่ดี เพราะผู้อ่านจะได้ ทราบแนวความคิดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่าน เกิดความรู้จากเรื่องที่อ่าน แล้วนำมาจัดแยกแยะ ตีความหมายก่อนที่จะเกิดเป็นความคิดของตนเอง" (ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน 2523 : 1)

ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon 1674) ประชญาเมธีชาวอังกฤษ ผู้หนึ่งกล่าวว่า "การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์" และ รุท แลตริง, คอนสแตนซ์ เอ็ม แม็คคัลลัฟ และอาเธอร์ ฮี แทรกซ์เลอร์ (Ruth Strang, Constance M. McCullough, and Arthur E. Traxler 1967 : 130) กล่าวว่า "ความสามารถในการอ่านของนักศึกษา จะส่งเสริมประสิทธิภาพในการเขียนและการพูดต่อมา"

การอ่านหนังสือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งของชีวิตมนุษย์ การอ่านมากอ่านน้อยจะเป็นสิ่ง ที่ทำให้คนเรารู้มากน้อยแตกต่างกัน อุทัย วรสุวรรณรักษ์ (2528 : 7) กล่าวว่า "ประโยชน์ ที่ได้จากการอ่านนั้นไม่รู้จบสิ้น เด็กและเยาวชนหลายคนพบความล้มเหลวของตนเองในหนังสือที่ อ่าน จินตนาการของอีกหลาย ๆ คน ฉิดจากรุ่งโรจน์หลังจากที่ได้อ่านหนังสือและอีกหลาย ๆ คน พบเพื่อนในหนังสือ"

การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในยุคปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเป็นโลกที่เปลี่ยนไปทั้งด้านวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยีและความนึกคิด ฯลฯ สิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่มนุษย์เกิดมาในโลกปัจจุบันต้องสนใจการอ่าน และต้องอ่านเพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า และเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ศิริพร ลิ้มตระกูล (2528 : 46) กล่าวว่า "การอ่านเปรียบเสมือนลมหายใจที่จำเป็นของชีวิตทีเดียว ยิ่งในโลกปัจจุบันที่เรียกว่า "ยุคข่าวสาร" (Information Age) ด้วยแล้วการอ่านที่มีประสิทธิภาพของคนยิ่งมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งยวดต่อทุกชีวิต"

การอ่านเป็นการสร้างประสบการณ์พื้นฐาน คนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยการอ่าน กับการอ่านยังเป็นการเตรียมตัวเพื่ออาชีพด้วย และเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตทุกวันนี้จะต้องเป็นบุคคลที่เป็นนักอ่านมาก่อนทั้งสิ้น

นวลจันทร์ รัตนากร (2528 : 32-132) ได้สัมภาษณ์ผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนใหญ่เป็นผู้สนใจการอ่านหนังสือทั้งสิ้น เช่น

วาณิช จรุงกิจอนันต์ นักเขียนรางวัลซีไรต์ จากหนังสือรวมเรื่องสั้น เรื่อง ซอยเดียวกัน เมื่อ พ.ศ. 2527 ได้รับความสำเร็จในงานเขียนจนได้รับการยกย่องชมเชยในภูมิภาคเอเชีย และทั่วโลก เพราะได้รับอิทธิพลมาจากการอ่าน

ทองใบ ทองเปาด์ นักสังคมสงเคราะห์ ผู้ได้รับความสำเร็จจากอาชีพทนายความ ได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการชุมชน ประจำปี 2527 ผู้ได้รับสมญานามว่า "ทนายความของคนจน" ให้ข้อคิดว่า "เด็ก ๆ ควรจะรักการอ่านหนังสือ เพราะหนังสือเป็นอุมุทรพย์อันมหาศาล อันประมาธค่ามิได้ เป็นเพื่อนที่ดีที่สุดที่จะเป็นมิตรต่อเราตลอดไป ไม่มีวันทรยศต่อเรา แต่เด็ก ๆ ควรเลือกอ่านหนังสือที่ดีมีประโยชน์ ถ้ายังอยู่ในวัยเรียนควรศึกษาวิชาที่เราเรียนให้เข้าใจก่อน แต่ก็ไม่ควรละเลยการอ่านหนังสือที่เสริมความรู้ ซึ่งจะทำให้เรามีความรู้จักกว้างขวางทันต่อเหตุการณ์"

ประทีป อึ้งทรงธรรม นักสังคมสงเคราะห์ ผู้มีผลงานดีเด่นจนได้รับรางวัลแมกไซไซ สาขาบริการชุมชน ประจำปี 2521 ให้ทรรศนะว่า "ความรู้นั้นมาได้หลายทาง การอ่านเป็นทาง

หนึ่งของการแสวงหาความรู้ การอ่านหนังสือนั้นมีความสำคัญต่อความนึกคิดของตน ตลอดจนพฤติกรรม
ที่แสดงออกต่อเพื่อนมนุษย์"

อาจอง ชุ่มลำย ณ ออยุธยา นักวิทยาศาสตร์ท่านหนึ่งที่มีผลงานดีเด่นได้รับรางวัลหนึ่ง
ผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประเทศไทย จากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัย
แห่งชาติ ประจำปี 2527 เป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านมาแต่เด็ก ๆ เพราะได้รับอิทธิพลและการดูใจ
ของบิดา ซึ่งเป็นนักเขียนและนักอ่านประเภท "หนอนหนังสือ" มาก่อน

จะเห็นได้ว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้นเป็นนักอ่านมาก่อนทั้งสิ้น ที่เป็นเช่นนี้ก็
เพราะการอ่านทำให้เกิดความรู้ ความคิดกว้างขวางและสามารถนำความรู้ความคิดเหล่านั้นมา
ช่วยในการแก้ปัญหาต่าง ๆ สำหรับตนเองและสังคมได้

ถึงแม้ว่าการอ่านหนังสือจะได้รับการยอมรับว่ามีประโยชน์และมีคุณค่าต่อชีวิตอย่าง
ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ก็มีคนอยู่ไม่น้อยเหมือนกันที่ไม่ชอบอ่านหนังสือ การที่บางคนไม่รักการอ่าน
หนังสือ มีผู้วิเคราะห์ว่าอาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ ดังต่อไปนี้ (ชลธิรา กัสตออยู่ และ
คณะ 2524 : 157)

1. ไม่ได้รับการปลูกฝังให้รักการอ่านตั้งแต่ยังเยาว์
2. ได้รับการขัดขวางมิให้อ่านหนังสือบางประเภท จนทำให้รู้สึกขำเฉยต่อการอ่าน
หนังสือทั่วไป
3. ระบบการศึกษาในวัยเด็กมุ่งวัดผลความจำ ความจำเป็นที่ต้องท่องหนังสือตลอด
เวลา ทำให้มีความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อหนังสือ
4. สิ่งแวดล้อมในสังคมปัจจุบัน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ฯลฯ ทำให้ไม่เห็น
คุณค่าของหนังสือ
5. หนังสือที่มีจำหน่ายอยู่ในปัจจุบัน ราคาค่อนข้างสูงผู้ที่ยังไม่มียาได้ไม่อาจซื้อ
มาอ่านด้วยตนเองได้

เนื่องจากเด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ควรจะได้รับคำสั่งเสริมให้เป็น
ผู้ที่มีความรู้ มีคุณภาพเพื่อที่จะได้เป็นประโยชน์แก่สังคมในภายภาคหน้า หนทางที่จะพัฒนาสติปัญญา

ของเยาวชนได้ดี ก็น่าจะเริ่มต้นจากการอ่าน ลดาวัลย์ บัวเยี่ยม (2528 : 49) กล่าวว่า

นักวิจัยให้ความเห็นว่า ชนชาติญี่ปุ่นเจริญรุ่งโรจน์ในทุก ๆ ด้านเพราะชาวญี่ปุ่นเป็นชนชาติที่ขบอ่านหนังสือมากที่สุดในโลก ในระดับรัฐบาลนั้นได้เคยทำให้โครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของชาติมาแล้ว เพื่อขจัดความไม่รู้ดังกล่าวให้หมดสิ้นไป ธนาคารโลกเองเคยทำการศึกษาว่าการอ่านหนังสือจะมีบทบาทต่อการพัฒนาสติปัญญาและความรู้ของเด็กหรือไม่สรุปได้ว่าถ้า เด็กไม่ได้อ่านหนังสือก็ยากที่จะหวังให้สติปัญญาและความรู้ของเด็กเพิ่มพูนขึ้น การลงทุนเพื่อให้เด็กมีหนังสืออ่าน และหนังสือเรียนจึงเป็นการลงทุนที่ได้ผลที่สุด จากการวิจัยพบว่า เวลาที่คนเราอ่านหนังสือแม้ว่าอวัยวะส่วนใหญ่ของร่างกายจะไม่ได้ เคลื่อนไหว แต่จะมีการเคลื่อนไหวอย่างมากในสมองเมื่อสายตาเห็นตัวหนังสือ สมองเริ่มจะทำงานรับความหมายแปลและวิเคราะห์ความหมายยิ่งถ้าผู้เขียนมีความรู้ มีประสบการณ์ในเรื่องนั้น ๆ อยู่น้อยสมองก็ยิ่งต้องทำงานหนัก เพื่อวิเคราะห์หาความเข้าใจ การอ่านจึงเป็นการช่วยให้สมองได้ฝึกฝนทำงานให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้ถูกต้อง อย่างไรก็ตามการอ่านจะพัฒนาขึ้นมาเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านได้เพียงใดอยู่ที่ความสม่ำเสมอของการอ่านที่ต้องปฏิบัติอยู่ เป็นกิจวัตรประจำวันต่อเนื่องจนตลอดชีวิต

ในสถาบันการศึกษา การอ่านจึงมีความสำคัญต่อนักเรียน นิสิต และนักศึกษาเป็นอย่างมาก นอกจากจะเป็นเครื่องมือให้ผู้อ่านได้ความรู้แล้ว ยังช่วยให้เกิดความสุขและความเพลิดเพลินอีกด้วย บุคคลที่มีชีวิตพหุวัย เรียนในโรงเรียนไปแล้ว ถ้ามีนิสัยรักการอ่านหนังสือก็จะเป็นผู้มีความรู้ทันสมัยไม่ล้าหลัง ส่วนผู้ที่ยังอยู่ในวัยเรียนหนังสือก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน และรู้จักคุณค่าของหนังสือเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใหญ่ควรกระทำ เพราะผู้ที่อ่านหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมได้เปรียบและมีโอกาสที่จะเจริญก้าวหน้าในชีวิต เพราะการอ่านเปรียบเสมือนกุญแจไขหาความรู้ที่มีอยู่มากมายในโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าได้นำความรู้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาสังคมแล้ว บุคคลเหล่านั้นก็เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม สังคมใดมีบุคคลที่มีประสิทธิภาพในการอ่านอยู่มาก สังคมนั้นก็ย่อมเจริญและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ดังที่ ลูทริสกีซซ์ ออฟทิงค์ (2509 : 283-284) กล่าวว่า

เมื่อการอ่านช่วยให้พลเมืองของชาติซึ่งถือเป็นทรัพยากรอันสำคัญที่สุดมีประสิทธิภาพ ประเทศชาติก็จะพัฒนาตามไปด้วย โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย หนังสือและวัสดุสำหรับการอ่านมีบทบาทสำคัญไม่เพียงแต่ประกอบการศึกษาเท่านั้น แต่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

การที่จะได้รับประโยชน์ จากการอ่านอย่างกว้างขวางนั้นมิใช่การอ่านเฉพาะหนังสือแบบเรียนหรือหนังสือที่กำหนดให้อ่านเท่านั้น เพราะจะเป็นการอ่านที่อยู่ในวงแคบ ย่อมไม่

เพียงพอ ผู้อ่านจึงควรหาหนังสืออื่น ๆ มาอ่านประกอบ และที่สำคัญที่สุด ก็จะต้องอ่านให้เป็น หรือรู้จักใช้วิจารณญาณในการอ่านด้วย จึงควรละสิ่ง เสริมให้เด็กรักการอ่านหนังสือทุกประเภท เพราะโดยธรรมชาติแล้ววัยรุ่นจะสนใจอย่างกว้างขวางทุกเรื่อง ดังที่อุทัย วรสุวรรณรักษ์ (2528 : 7) กล่าวว่า "ธรรมชาติของเยาวชนหรือในวัยวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความสนใจอย่างกว้างขวางทุกเรื่อง ด้วยเหตุนี้เยาวชนจึงสนใจอ่านหนังสือทุกประเภท มิใช่อ่านหนังสือที่เขียนสำหรับกลุ่มเขาเท่านั้น แต่จะอ่านทุก ๆ อย่างที่หาอ่านได้ รวมทั้งหนังสือสำหรับผู้ใหญ่"

จากเหตุผลที่ว่า การอ่านมีความสำคัญและให้ประโยชน์อย่างยิ่ง ในการศึกษาหาความรู้ ช่วยให้ประสพความสำเร็จ ช่วยพัฒนาคุณภาพของพลเมือง มีความสำคัญในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจของประเทศ และอื่น ๆ อีก ดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของการอ่านและอิทธิพลของหนังสือที่จำ เป็นจะต้องปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้เกิดขึ้น กับเด็กไทย การอ่านจะให้ประโยชน์ต่อผู้อ่านเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับ การอ่านเป็น รู้จักวิธีอ่านที่สามารถจะเก็บเกี่ยวสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตน บุคคลที่มีความรู้ มีสติปัญญา ย่อมสามารถวินิจฉัย วิเคราะห์ วิจารณ์หนังสืออ่านได้ถูกต้อง แต่ผู้ที่ยังไม่มีสติปัญญาพอ เช่น เด็ก หรือนักเรียน ย่อมไม่สามารถวินิจฉัยเองได้ ต้องการคำแนะนำจากครู หรือผู้ปกครอง ซึ่งจะต้องคอยดูแลแนะนำหรือช่วยเลือกหนังสือให้ เด็กอ่าน ผู้ปกครองส่วนมากมักจะยกภาระด้านการเรียนของบุตรให้เป็นหน้าที่ของครูทั้งหมด รวมทั้งการอ่านหนังสือเพื่อประโยชน์และความเพลิดเพลินของเด็กด้วย เมื่อครูจำเป็นต้องมีหน้าที่ดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องรู้หลักเกณฑ์ในการเลือกหนังสือที่เหมาะสมแก่เด็กเรียน ก็จะต้องรู้จักเลือกและแนะนำหนังสือให้เหมาะกับเด็กในด้านวัย ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของเด็ก ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างพลเมืองดี และมีความสามารถให้แก่ประเทศไทย

ผู้วิจัยได้มองเห็นความสำคัญในการเลือกหนังสืออ่านที่ตรงกับความสนใจ และความต้องการของเด็กจึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าและวิจัย เพื่อจะได้ทราบความต้องการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ของเด็กในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผลจากการวิจัยครั้งนี้ช่วยให้ทราบว่า นักเรียนในระดับนี้มีความสนใจและนิยมอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ อย่างไร เพื่อให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับ การอ่านของเด็กได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาเลือกหนังสือประเภทต่าง ๆ ได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ ทั้งเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตหนังสือได้คำนึงถึงคุณภาพของหนังสือ และรับผิดชอบในผลงานของตน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือภาษาไทย ประเภทบันเทิงคดี (นิทาน นวนิยาย และเรื่องสั้น) สารคดี และกวีนิพนธ์ หรือบทร้อยกรอง ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนลำริตในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสนใจในการอ่านหนังสือภาษาไทย ประเภทบันเทิงคดี (นิทาน นวนิยาย และเรื่องสั้น) สารคดี และกวีนิพนธ์ หรือ บทร้อยกรอง ของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนลำริตในกรุงเทพมหานคร

สัมมติฐานในการวิจัย

แอน จัง เกอบลัท และ จอห์น เอช โคลแมน (Ann Jungeblut and John H. Coleman 1965 : 393-401) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความนิยมอ่านของเด็กว่า เด็กมีเพศต่างกัน จะชอบแนวเรื่องและเนื้อหาในหนังสือต่างกัน เกอทรูด ฮิลเดรท (Gertrude Hildreth 1958 : 506) ได้นำผลการศึกษาของ อาร์ แอล ธอร์นไดค์ (R.L. Thorndike) มาเสนอไว้ในหนังสือ Teaching Reading ซึ่ง อาร์ แอล ธอร์นไดค์ (R.L. Thorndike) ได้ศึกษาความนิยมอ่านหนังสือของเด็กอายุ 10-15 ปี โดยไปยังกลุ่มตัวอย่าง 3,000 คน ปรากฏว่าความสนใจของเด็ก ๆ ในระดับนี้ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ความนิยมอ่านหนังสือของเด็กทั้งสองเพศจะแตกต่างกัน เด็กชายทุกวัยนิยมอ่านหนังสือทางด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าเด็กหญิง และชอบเรื่องเกี่ยวกับการประดิษฐ์ การกีฬา การผจญภัย ส่วนเด็กหญิงต้องการอ่านนิยายที่เกี่ยวกับชีวิตภายในบ้าน นิยายรักเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศหญิง การผจญภัยภายในโรงเรียน เทพนิยาย และเรื่องสัตว์

สมศักดิ์ ศิริมาโนชน์ (2523 : 27) ได้กล่าวไว้ว่า

เด็กอายุ 14 ปี มีความสนใจในการอ่านหนังสือดังนี้ เด็กชายชอบชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องกลไก เด็กหญิงสนใจนวนิยายและหนังสือของผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักใคร่สะเทือนอารมณ์ บางคนชอบนิยายที่แต่งเกินความจริง ซึ่งควรแนะนำหนังสือที่ดีกว่านี้ เด็กอายุ 15 ปี มีความสนใจในการอ่านหนังสือดังนี้ เด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับวิชาการทดลอง งานอดิเรก และเลือกอ่านเฉพาะที่ตนสนใจ

และมักว่า เด็กหญิงอ่านนวนิยายอยากเป็นสาว เป็นคนแพ้น้ำไหลวไหล เด็กหญิงชอบอ่าน นวนิยาย ละเคื่อนอารมณ์ ประวัติศาสตร์ คำประพันธ์ งานประดิษฐ์ งานฝีมือผู้หญิง และ งานอดิเรก

จรุณี เพ็ชรภูมิ (2523 : 154) กล่าวว่า "เด็กหญิงและเด็กชาย 15 ปี เริ่มมีความแตกต่างกันมาก เด็กหญิงจะชอบอ่านหนังสือที่ละเคื่อนอารมณ์ ประวัติศาสตร์ และคำประพันธ์ เด็กชายจะชอบวิชาการ งานอดิเรก การทดลอง และเลือกเฉพาะบาง เรื่องที่ตนชอบมากที่สุด"

จากผลการวิจัย และคำกล่าวอ้างนี้ แสดงให้เห็นว่า เพศ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพล ทำให้ความนิยมอ่านหนังสือแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า

นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี (นิทาน นวนิยาย และเรื่องสั้น) สารคดี และกวีนิพนธ์ หรือบทร้อยกรอง แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำริด สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2529 ทั้ง 5 แห่ง
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสนใจในการอ่านหนังสือภาษาไทยประเภทบันเทิงคดี (นิทาน นวนิยาย และเรื่องสั้น) สารคดี และกวีนิพนธ์ หรือร้อยกรอง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสือภาษาไทย หมายถึง งานเขียนและหนังสือแปล ภาษาไทยที่เกิดขึ้นหลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง จนถึงปัจจุบัน อันได้แก่ หนังสือ 3 ประเภท คือ
 - ก. บันเทิงคดี (นิทาน นวนิยาย และเรื่องสั้น)
 - ข. สารคดี
 - ค. กวีนิพนธ์ หรือ บทร้อยกรอง

2. ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกอย่างหนึ่งภายในตัวบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทำให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ในที่มีผู้สนใจหนังสือประเภทใดมากก็กำหนดระดับความสนใจสูง และในทางตรงกันข้ามผู้ที่มีความสนใจหนังสือประเภทใดน้อยก็จะกำหนดระดับความสนใจต่ำ
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา หมายถึง นักเรียนชายหญิงที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปี 1, 2 และ 3 ในโรงเรียนสาธิตไ้ม้กรุงเทพมหานคร
4. โรงเรียนสาธิต หมายถึง โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีทั้งหมด 5 โรงเรียน คือ
 1. โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
 2. โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 3. โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
 4. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ปทุมวัน)
 5. โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึง ความสนใจในการอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งเป็นประโยชน์ในการพิจารณาเลือกหนังสือมาประกอบ การเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางให้ผู้ผลิตหนังสือได้ตระหนักถึงคุณภาพของหนังสือ และรับผิดชอบ ในผลงานของตน
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร บรรณารักษ์ ที่จะพิจารณาเลือกหนังสือประเภทต่าง ๆ เข้าห้องสมุด ตามความเหมาะสมตามความต้องการ และเกิดประโยชน์แก่นักเรียน
4. เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยต่อไป